

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 19623/2022
15.06.2023. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић, Драгане Бољевић, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у ванпарничном поступку предлагача АА, ББ, ВВ све из ... и ГГ из ..., чији је пуномоћник Срђан Алексић адвокат из ..., против противника предлагача Ј.П. „Путеви Србије“ из Београда, чији је пуномоћник Бранислав Поповац адвокат из ..., ради одређивања накнаде за експроприсане непокретности, одлучујући о ревизији противника предлагача изјављеној против решења Вишег суда у Ваљеву Гж 2134/22 од 15.09.2022. године, у седници већа одржаној дана 15.06.2023. године, донео је

РЕШЕЊЕ

НЕ ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији противника предлагача изјављеној против решења Вишег суда у Ваљеву Гж 2134/22 од 15.09.2022. године.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија противника предлагача изјављена против решења Вишег суда у Ваљеву Гж 2134/22 од 15.09.2022. године.

ОДБИЈА СЕ захтев предлагача за накнаду трошкова поступка по ревизији.

Образложење

Решењем Вишег суда у Ваљеву Гж 2134/22 од 15.09.2022. године, ставом првим изреке, одбијене су као неосноване жалбе странака и потврђено решење Основног суда у Убу Р1 64/21 од 05.04.2022. године којим је одређена новчана накнада за експроприсано земљиште – парцелу ..., њива треће класе у површини од 0.33,96 хектара КО ..., у укупном износу од 1.995.150,00 динара (став први изреке), обавезан противник предлагача да на име накнаде за експроприсану парцелу, сходно њиховим сувласничким уделима од по $\frac{1}{4}$ делова, исплати предлагачима износ од по 498.787,50 динара са законском затезном каматом од 05.04.2022. године до исплате (став други изреке), одређена новчана накнада за експроприсано земљиште – парцелу .. њива треће класе у површини од 0.08,24 хектара КО ... у укупном износу од 247.200,00 динара (став трећи изреке), обавезан противник предлагача да на име накнаде за експроприсано земљиште исплати предлагачима, сходно њиховим сувласничким уделима од по $\frac{1}{4}$ дела, износ од по 61.800,00 динара са законском затезном каматом од 05.04.2022. године до исплате (став четврти изреке) и обавезан противник предлагача да солидарно накнади предлагачима трошкове ванпарничног поступка у укупном износу од 219.662,00 динара са законском затезном каматом од извршности решења до исплате (став пети изреке).

Против правноснажног решења донетог у другом степену противник предлагача је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Предлагачи су дали одговор на ревизију и предложили да се иста одбаци као недозвољена или одбије као неоснована, а противник предлагача обавезе на накнаду трошкова поступка по том правном леку.

Одредбом члана 27. став 2. ЗВП прописано је да је у поступку у коме се одлучује о имовинскоправним стварима ревизија дозвољена под условима под којим се по Закону о парничном поступку може изјавити ревизија у имовинскоправним споровима, ако тим или другим законом није друкчије одређено. Према члану 403. став 3. ЗПП, ревизија није дозвољена у имовинскоправним споровима ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

У овој правној ствари одлучивано је о накнади за експроприсано земљиште. Предлагачи се налазе у положају обичних активних супарничара и сваки од њих је самостална странка. Због тога се, код оцене дозвољености ревизије, узима у обзир вредност сваког појединог захтева (износ накнаде одређен сваком предлагачу посебно), а не збир њихових захтева (укупан износ одређене накнаде). С обзиром да тако одређена вредност предмета спора побијаног дела очигледно не прелази ону која је меродавна за дозвољеност ревизије у смислу члана 403. став 3. ЗПП, то је ревизија противника предлагача недозвољена.

Противник предлагача предлаже да се о његовој ревизији одлучује на основу члана 404. ЗПП. Наведеном одредбом која се, на основу члана 420. став 6. тог закона сходно примењује и у поступку поводом ревизије против решења којим се правноснажно окончава поступак, а на основу члана 30. став 2. ЗВП и у ванпарничном поступку, прописано је да је ревизија изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која се не би могла побијати ревизијом, ако Врховни суд оцени да је потребно размотрити правна питања од општег интереса или у интересу равноправности грађана, уједначити судску праксу или дати ново тумачење права (посебна ревизија).

Потребу да се одлучује о посебној ревизији противник предлагача види у правном питању третмана експроприсаног земљишта приликом одређивања накнаде.

По оцени Врховног суда, ово правно питање не завређује да се у овој правној ствари дозволи одлучивање о посебној ревизији. Одредбе материјалног права које се примењују у овом случају су јасне и не захтевају ново тумачење.

Према одредби члана 42. став 1. Закона о експропријацији, накнада у новцу одређује се и за пољопривредно и за грађевинско земљиште, у складу са његовим стварним статусом и без обзира на извршени упис земљишта у катастру непокретности. Појам грађевинског земљишта одређен је Законом о планирању и изградњи („Службени гласник Републике Србије“, број 72/09 са каснијим изменама и допунама). Одредбом члана 82. тог закона прописано је да је грађевинско земљиште оно земљиште које је одређено законом или планским документом за изградњу и коришћење објеката, као и земљиште на којем су изграђени објекти у складу са

законом. Истим законом је прописано да ступањем на снагу планског документа којим је промењена намена земљишта у грађевинско земљиште, његови власници стичу права и обавезе прописане тим законом и подзаконским актима донетим на основу закона, без обзира на чињеницу што орган надлежан за упис непокретности и права на њима није спровео промену у јавној књизи о евиденцији непокретности и права (члан 83. став 2.), као и да од дана ступања на снагу планског документа којим је извршена промена намене пољопривредног у грађевинско земљиште, власник таквог земљишта остварује сва права власника на грађевинском земљишту, у складу са тим законом (члан 88. став 9.).

У конкретном случају, експроприсано земљиште обухваћено је Просторним планом подручја посебне намене државног пута I б реда бр. 27 Лозница – Ваљево – Лазаревац, деоница Иверак – Лајковац (веза са ауто-путем Е 763 Београд – Јужни Јадран, деоница Београд – Пожега) од 15.01.2020. године. Просторни план донет је и ступио је на снагу пре доношења решења о експропријацији предметних парцела које су на тај начин промениле намену из пољопривредног у грађевинско земљиште, без обзира што та промена није спроведена у катастру непокретности. Због тога предлагачи имају право на накнаду у висини тржишне цене експроприсаног земљишта као грађевинског земљишта, што је у складу како са чланом 42. став 1. Закона о експропријацији, тако и са чланом 58. став 2. Устава Републике Србије, којим је прописано да право својине може бити одузето само у јавном интересу и уз накнаду која не може бити нижа од тржишне. У овом случају, висина накнаде одређена је по ценама које је дала и Пореска управа за м² сваког грађевинског земљишта на територији КО

Из наведених разлога, на основу члана 404. ЗПП одлучено је као првом, а на основу чланова 410. став 2. тачка 5. и 413. истог закона у вези са чланом 30. став 2. ЗВП као у другом ставу изреке.

Трошкови одговора на ревизију, по оцени Врховног суда, нису били нужни. Зато је захтев предлагача за њихову накнаду одбијен и на основу члана 165. став 1. у вези члана 154. ЗПП и члана 30. став 2. ЗВП одлучено као у трећем ставу изреке.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић